

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка
Кафедра загальної педагогіки та педагогіки вищої школи

Л.О. Ковальчук

П Е Д А Г О Г І К А

Методичні вказівки
до вивчення навчальної дисципліни
для студентів III курсу хімічного факультету
спеціальності 102 «Хімія»
(доповнення до навчальних посібників)

Затверджено на засіданні кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи

Протокол № 1 від 29 серпня 2023 р.

Завідувач кафедри загальної педагогіки
та педагогіки вищої школи

проф. Квас О.В.

Львів 2023

I. ПИТАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ
(контроль виконання здійснюється під час семінарських і практичних
занять, тестового контролю знань та заліку)

№ теми	Навчальні питання
1	Зв'язок педагогіки з іншими науками. Система педагогічних наук
2	Вікова періодизація розвитку дитини. Особливості педагогічної взаємодії з дитиною у різні вікові періоди. Теорії розвитку особистості
3	Зарубіжна освітньо-виховна практика в різні історичні епохи. Освітні ідеї видатних зарубіжних педагогів. Системи освіти країн світу. Розвиток шкільництва й педагогічної думки в Україні. Видатні постаті української педагогіки. Система освіти України. Законодавство України про освіту
4	Формування іміджу вчителя хімії як запорука його успіху в майбутній педагогічній діяльності. Шляхи розв'язання конфліктів у педагогічних ситуаціях з дотриманням педагогічного такту. Особливості взаємодії педагога з батьками, з обдарованими учнями, з проблемними учнями, з учнями, які мають особливі освітні потреби
5	Зміст шкільної хімічної освіти. Інклюзивна освіта у процесі викладання хімії
6	Прийоми та засоби навчання (сутність, класифікація, характеристика, використання у процесі навчання хімії). Міжпредметні зв'язки як дидактична проблема. Педагогічна технологія реалізації міжпредметних зв'язків у процесі вивчення хімії
7	Система оцінювання результатів навчання учнів з хімії
8	Підготовка вчителя до проведення уроку. Психолого-педагогічний аналіз уроку (на прикладі за фахом). Характеристика окремих форм організації навчання. Застосування різноманітних форм організації навчальної діяльності учнів (робота в групах, кооперативна діяльність, індивідуальна робота, колективна робота тощо)
9	Самовиховання (сутність, принципи, мотиви, умови, етапи, методи, прийоми самовиховання). Перевиховання (його сутність, функції, етапи, принципи). Підготовка виховного заходу
10	Пріоритетні напрями сучасного українського виховання. Концепції та моделі виховання. Концепція національного виховання. Класний керівник, його функції, напрями і форми роботи. Позакласна виховна робота. Колективні творчі справи. Організація і проведення виховного заходу з хімії. Особистість і колектив. Соціальні інститути виховання

II. НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЄКТ

 індивідуальна навчально-дослідницька робота студентів

Завдання	Коротка характеристика його змісту
Дидактичні завдання	1) Розробити <i>конспект</i> уроку хімії* (перевіряє і оцінює лектор під час заліку) ¹ . 2) Підготувати мікрОВикладання фрагменту уроку (на практичне заняття №4; перевіряє і оцінює викладач, який під час заняття)
Виховний захід	Розробити <i>конспект-сценарій</i> виховного заходу (перевіряє і оцінює лектор під час заліку)
Психолого-педагогічне дослідження²	♦ Детально ознайомтеся з методиками психолого-педагогічного дослідження, запропонованими у діагностичних блоках відповідних тем навчальних посібників ³ : 1. Ковальчук Л. Основи педагогічної майстерності навч. посібник. Львів: Видав. центр ЛНУ імені І.Франка, 2007. 608 с. 2. Ковальчук Л. Практикум з педагогіки: навч. посібник. Львів: Видав. центр ЛНУ імені І.Франка, 2005. 253 с. 3. Ковальчук О., Когут С. Основи психології та педагогіки: навч. посібник. За заг. ред. Л. Ковальчук. Львів: Видав. центр ЛНУ імені І.Франка, 2009. 624 с. ♦ Дайте відповіді на питання опитувальників. ♦ Опрацюйте отримані результати. ♦ Зробіть висновки про сформованість педагогічної культури, готовність до педагогічної діяльності тощо

¹ Завдання, позначене *, студенти виконують у процесі підготовки до відповідного навчального заняття.

² Це завдання студенти виконують упродовж семестру і здають у визначений час лектору (оцінка виставляється під час заліку).

³ Посібники наявні в бібліотеках факультету, кафедри загальної педагогіки і педагогіки вищої школи, наукових бібліотеках, в електронному варіанті (обчислювальна лабораторія кафедри неорганічної хімії).

**Змістовий модуль 1
ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ПЕДАГОГІКИ⁴**

Семінарське заняття 1

**ВСТУП. ПЕДАГОГІКА ЯК НАУКА, ПРАКТИКА, МИСТЕЦТВО
І НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА**

- Підготовка і проведення (див. п. 1 – 2 [5, с. 21].
- Питання для роздумів [5, с. 22].
- Педагогічні задачі № 1 – 3 (див. [5, с. 25 – 26]).

Практичне заняття 1

**ЛОГІКА І МЕТОДИКА НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ
РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ**

- Підготовка і проведення (див. п. 3–5 [5, с. 21, 40–41; 4].
- Педагогічні задачі (див. [5, с. 23, №4]; [5, с. 26, 43–45; 4]).

Семінарське заняття 2

**РОЗВИТОК ПЕДАГОГІЧНОЇ ДУМКИ І ШКІЛЬНИЦТВА
В УКРАЇНІ ТА ЗАКОРДОННІ⁵
(наукова конференція)**

- Підготовка і проведення (питання, винесені на обговорення [5, с. 64–66].
- Підготовка і проведення (питання, винесені на обговорення [5, с. 67–69, 71, 73–78; 4].

Семінарське заняття 3

**МОДЕЛЮВАННЯ ПЕДАГОГІЧНОГО СПІЛКУВАННЯ ЯК ВЗАЄМОДІЇ
(тренінг)**

Питання, винесені на обговорення:

1. Педагогічне спілкування (сутність, структура, функції, особливості, принципи, критерії, рівні, стилі). Стили педагогічного управління. Бар'єри в процесі спілкування вчителя з учнями та моделі його поведінки [3, с. 124–145].
2. Засоби комунікації. Невербальні засоби комунікації педагога [3, с. 185–214].
3. Мова, мовлення, складові мовної системи. Культура мовлення педагога [3, с. 265–276; 285–295; 300–308].
4. Конфлікти у педагогічних ситуаціях [3, с. 363; 370–373; 377–378; 380–381; 385–389; 396–400]. Шляхи розв'язання конфліктів у педагогічних ситуаціях з дотриманням педагогічного такту (*розмірковуємо самостійно*).

⁴ Методичні вказівки до проведення практично-семінарських занять зазначені у *посібниках*:

1) Ковальчук Л. Практикум з педагогіки: Навч. посібник. Львів: Видав. центр ЛНУ імені І.Франка, 2005. 253 с.

2) Ковальчук Л. Основи педагогічної майстерності. Львів: Видав. центр ЛНУ імені І.Франка, 2007. 608 с.

⁵ Тема винесена на самостійне опрацювання студентів.

5. Особливості взаємодії педагога з батьками, з обдарованими учнями, з проблемними учнями. Взаємодія педагога з учнями, які мають особливі потреби (*розмірковуємо, моделюємо самостійно*).

Змістовий модуль 2

ДИДАКТИКА. ТЕОРІЯ ВИХОВАННЯ

Семінарське заняття 4

НОВА УКРАЇНСЬКА ШКОЛА: ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОЦЕСУ НАВЧАННЯ І ЗМІСТ ОСВІТИ (*круглий стіл*)

- Підготовка і проведення [5, с. 81–82].
- Аналіз підручників хімії [5, с. 83].
- Педагогічні задачі [5, с. 84–85].

Практичне заняття 2

МЕТОДИ, ПРИЙОМИ, ЗАСОБИ, ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ У ПРОЦЕСІ ВИКЛАДАННЯ ХІМІЇ В ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ (*мікрвикладання*)

- Підготовка і проведення (див. [5, с. 96–98]).
- Педагогічні задачі (див. [5, с. 99]).

Практичне заняття 3

ДІАГНОСТУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ХІМІЇ В ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ (*мікрвикладання*)

- Підготовка і проведення (див. [5, с. 107–109]).
- Педагогічні задачі (див. [5, с. 110–111]).

Практичне заняття 4

УРОК ХІМІЇ В ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ (*мікрвикладання*)

- Підготовка і проведення [5, с. 128–130].
- Індивідуальні практичні завдання [5, с. 131–132].
- Педагогічні задачі [5, с. 132].

IV. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

Поточний контроль та самостійна робота								НП	Сума
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2			50	100
15 + 10 (МК)					15 + 10 (МК)				
С 1	С 2	П 1	П 2	С 3	С 4	П 3	П 4		
5	5	5	5	5	5	5	5		

Скорочення:

МК — модульний контроль; НП — навчальний проект;

С — семінарське заняття; П — практичне заняття.

Шкала оцінювання: Університету, національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка ECTS	Визначення
90–100	A	зараховано
81-89	B	зараховано
71-80	C	
61-70	D	зараховано
51-60	E	
Менше 50	FX	незараховано

Додатковий модуль

Участь студента у:	Бали
1) міжфакультетській студентській <i>олімпіаді</i> з педагогіки	15
2) міжфакультетській студентській <i>науковій конференції</i> з педагогіки (доповідь, презентація, тези до друку, педагогічний експеримент)	15

V. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ:

- ◆ Ковальчук Л.О. Педагогіка: Методичні матеріали до семінарських і практичних занять, самостійної та індивідуальної роботи, організації контролю програмних результатів навчання студентів третього курсу хімічного факультету (спеціальність: 102 «Хімія»). 2020;
- ◆ Ковальчук Л.О. Завдання для самостійної та індивідуальної роботи з курсу «Педагогіка»: Методичні матеріали для студентів третього курсу хімічного факультету (спеціальність: 102 «Хімія»). 2020;
- ◆ Ковальчук Л.О. Мультимедійні презентації лекційних занять на платформі Teams;
- ◆ підручники, посібники й інші види науково-педагогічної літератури, наведені у списку рекомендованої літератури;
- ◆ нормативні документи, що регламентують освітню діяльність в Україні;
- ◆ ілюстративні матеріали до курсу (структурно-логічні схеми, рисунки тощо);
- ◆ інструктивно-методичні матеріали до проведення практично-семінарських занять;
- ◆ інструктивно-методичні матеріали до самостійної роботи.

VI. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна (базова)

1. Волкова Н.П. Педагогіка: Посібник. Київ, 2007. 618 с.
2. Зайченко І.В. Педагогіка: Навч. посіб. Київ: Ліра-К, 2016. 608 с.
3. Ковальчук Л. Основи педагогічної майстерності. Львів: Видав. центр Львівського національного університету імені Івана Франка, 2007. 608 с.
4. Ковальчук Л. Педагогіка: навч. посіб. Львів: Вид-во ЛНУ імені Івана Франка, 2023. (Апробація).
5. Ковальчук Л. Практикум з педагогіки: Навч. посібник. Львів: Видав. центр ЛНУ імені І.Франка, 2005. 253 с.
6. Ковальчук О., Когут С. Основи психології та педагогіки: Навч. посібник. За заг. ред. Л. Ковальчук. Львів: Видав. центр ЛНУ імені І. Франка, 2009. 624 с.
7. Фіцула М.М. Педагогіка: Посібник. Київ: Академвидав, 2009. 560 с.
8. Ягупов В.В. Педагогіка: Посібник. Київ, 2002. 560 с.

Додаткова (допоміжна)

9. Активні форми та методи навчання хімії. Харків: Основа, 2008. 141 с.
10. Викладання хімії у профільних класах. Харків: Основа, 2009. 172 с.
11. Вишневський О.І. Теоретичні основи сучасної української педагогіки. Дрогобич: Коло, 2003. 528 с.
12. Дослідна і проектна робота під час вивчення хімії. Харків: Основа, 2008. 107 с.
13. Збірник тестів з курсу «Педагогіка»: Навч.-метод. посіб.: У 3 ч. Львів: Видав. центр ЛНУ імені І.Франка, 2008. Ч. 2. Загальні основи педагогіки. За заг. ред. Д.Герцюка, Л.Ковальчук. 145 с.
14. Збірник тестів з курсу «Педагогіка»: Навч.-метод. посіб.: У 3 ч. Львів: Видав. центр Львів. нац. ун-ту ім. І.Франка, 2009. Ч. 3. Загальні основи теорії і методики виховання. За заг. ред. Д.Герцюка, Л.Ковальчук. 112 с.
15. Збірник тестів з курсу «Педагогіка»: У 3 ч. Львів: Видав. центр ЛНУ імені І.Франка, 2007. Ч. 1. Дидактика: Навч.-метод. посіб. За заг. ред. Л.Ковальчук. 106 с.
16. Ковальчук Л. Моделювання науково-педагогічних досліджень: навч. посіб. Львів: Видав. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 520 с.
17. Ковальчук Л., Ковальчук О. Системи освіти зарубіжних країн: Навч. посібник. Львів: Видав. центр ЛНУ імені І.Франка, 2003. 145 с.
18. Ковальчук О. Діагностування результатів навчання: Навч. посібник. Львів: Видав. центр ЛНУ імені І.Франка, 2004. 165 с.
19. Кравець В.П. Історія класичної зарубіжної педагогіки та шкільництва: Навч. посібник. Тернопіль, 1996. 436 с.
20. Максимюк С.П. Педагогіка: Навч. посібник. Київ: Кондор, 2005. 667 с.
21. Малафік І.В. Дидактика: Навч. посібник. Київ: Кондор, 2005. 398 с.
22. Мойсеюк Н.Є. Педагогіка: Навч. посібник. Київ, 2001. 656 с.
23. Пащенко М.І., Красноштан І.В. Педагогіка: навч. посіб. Київ: Центр учб. л-ри, 2014. 228 с.
24. Педагогічна майстерність: Підручник. За ред. І.Зязюна. Київ, 2004. 422 с.
25. Підласий І.П. Практична педагогіка або три технології: Інтерактивний підручник. Київ: Слово, 2004. 616 с.
26. Позакласні заходи з хімії. Вип. 7. Харків: Основа, 2011. 144 с.
27. Пометун О., Пироженко Л. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання. Київ: А.С.К., 2003. 192 с.

28. Туріщева Л. Психолого-педагогічні аспекти уроку. Харків: Основа, 2007. 128 с.
29. Українська педагогіка в персоналіях: У 2 кн. Кн. 1: Навч. посібник. За ред. О.В.Сухомлинської. Київ: Либідь, 2005. 624 с.
30. Українська педагогіка в персоналіях: У 2 кн. Кн. 2: Навч. посібник. За ред. О.В.Сухомлинської. Київ: Либідь, 2005. 552 с.
31. Цюра С.Б. Педагогіка особистого досвіду: Практика для самостійної роботи. Львів, 2006. 185 с.

Інтернет-джерела

32. Закон України «Про освіту». URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1060-12>; <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> (дата звернення: 28.01.2019).
33. Закон України «Про повну загальну середню освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20>. (дата звернення: 25.05.2020).
34. Отич О.М. Основи педагогічної майстерності викладача професійної школи: підручник. Кіровоград: Імекс-ЛТД, 2014. 208 с. URL: https://lib.iitta.gov.ua/26548/1/2652_OTICH_KIEB-2.pdf. (дата звернення: 20.09.2020).

Інші інформаційні ресурси:

35. *Біологія і хімія в сучасній школі*: Науково-методичний журнал.
 36. *Вища освіта України*.
 37. *Вища школа*.
 38. *Вісник Львівського університету*. Серія педагогічна.
 39. *Хімія*: Науково-методичний журнал.
 40. <http://mon.gov.ua>.
- ♦ бібліотека кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи Львівського національного університету імені Івана Франка (вул. Туган-Барановського, 7);
 - ♦ наукова бібліотека імені Василя Стефаника (вул. Стефаника, 2);
 - ♦ наукова бібліотека Львівського національного університету імені Івана Франка (вул. Драгоманова, 5, 17);
 - ♦ ресурсний центр інклюзивної освіти (кафедра загальної педагогіки та педагогіки вищої школи Львівського національного університету імені Івана Франка);
 - ♦ педагогічна бібліотека (вул. Зелена, 24).

VII. ПИТАННЯ, ВИНЕСЕНІ НА ЗАЛІК

Змістовий модуль 1

1. Педагогіка як наука, практика і мистецтво. Предмет та об'єкт педагогіки.
2. Основні педагогічні категорії.
3. Зв'язок педагогіки з іншими науками.
4. Система педагогічних наук.
5. Методологія педагогіки.
6. Методи науково-педагогічного дослідження, особливості їхнього застосування.
7. Педагогічний експеримент, особливості, етапи організації.
8. Поняття про особистість, її розвиток і формування.
9. Роль спадковості, середовища, виховання, діяльності в розвитку особистості. Соціалізація і становлення особистості.
10. Наукові основи вікової періодизації розвитку людини.

11. Теорії розвитку особистості.
12. Антична педагогіка (коротка характеристика педагогічних ідей та їхнє значення у розвитку сучасної педагогічної науки).
13. Особливості освітньо-виховної практики та педагогічної думки в різні історичні епохи (Середньовіччя Відродження, Реформації, Просвітництва, Нового часу).
14. Перші школи у Київській Русі. Пам'ятки педагогічної думки у східних слов'ян. Братські школи як осередки національної освіти і культури. Києво-Могилянська Академія.
15. Педагогічні ідеї Я.-А. Коменського, Д. Локка, Й.-Г. Песталоцці, Ф.-В.-А. Дістервега, Й.-Ф. Гербарта, Ж.-Ж. Руссо, Дж. Дьюї, М. Монтесорі, Г. Кештенштейнера та ін.
16. Педагогічна спадщина Г. Сковороди, О. Духновича, Т. Шевченка, К. Ушинського, І. Франка, Г. Ващенко, С. Русової, А. Макаренка, В. Сухомлинського та ін.
17. Основні тенденції розвитку освіти в сучасному світі.
18. Системи освіти зарубіжних країн (за вибором студента).
19. Структура системи освіти України.
20. Характеристика законодавства України про освіту (Закони України “Про освіту”, “Про загальну середню освіту” та ін.).
21. Педагогічна діяльність (сутність, структура, характеристика компонентів).
22. Функції, педагогічні вміння, головні професійні якості вчителя хімії.
23. Сучасні вимоги до вчителя хімії. Рольовий репертуар учителя. Суспільна значущість професії педагога.
24. Поняття про педагогічну культуру вчителя, її головні складові.
25. Поняття про педагогічну майстерність, її складові компоненти.
26. Головні критерії майстерності вчителя. Рівні оволодіння професійною педагогічною майстерністю.
27. Роль педагогічної творчості та культури професійного мислення у становленні вчителя хімії, формуванні його педагогічної майстерності.
28. Педагогічна спрямованість вчителя хімії як складова його професійно-педагогічної культури.
29. Педагогічна техніка вчителя, її структура.
30. Цільова установка вчителя на викладання хімії.
31. Педагогічне спілкування (сутність, функції, особливості, принципи, критерії, структура, рівні й стилі).
32. Стилі педагогічного управління. Бар'єри в процесі спілкування вчителя з учнями та шляхи їх подолання. Моделі поведінки вчителя хімії у процесі педагогічного спілкування.
33. Невербальні засоби комунікації педагога.
34. Поняття про мову, мовлення, головні складові мовної системи.
35. Різновиди, педагогічного мовлення. Словесні дії педагога.
36. Слухання (рівні, стилі, бар'єри, принципи). Культура професійного мовлення вчителя хімії. Шляхи її поліпшення.
37. Конфлікти у педагогічних ситуаціях, їхня типологія, причини, анатомія, структура, сфера, динаміка педагогічних конфліктів.

38. Способи поведінки педагога у конфліктних ситуаціях. Організація переговорів, медіації для розв'язання педагогічних конфліктів.
39. Педагогічний такт і етика вчителя, складові та умови вияву.
40. Особливості взаємодії педагога з батьками, обдарованими учнями, важковиховуваними і педагогічно занедбаними учнями, учнями, які мають особливі потреби.
41. Підвищення кваліфікації вчителів та атестація педагогічних кадрів.

Змістовий модуль 2

42. Дидактика як галузь педагогіки. Зв'язок дидактики з іншими науками.
43. Головні категорії дидактики (навчання, освіта, самоосвіта, викладання, учіння, знання, уміння, навички).
44. Закономірності і принципи навчання.
45. Процес навчання (сутність, основні функції, рушійні сили, структура).
46. Зміст шкільної освіти (сутність, структура, стандарти, головні джерела).
47. Зміст шкільної хімічної освіти (мета, завдання, структура, критерії відбору, головні джерела змісту шкільної хімічної освіти).
48. Інклюзивна освіта в сучасній школі.
49. Методи, прийоми, засоби навчання (сутність, класифікація, характеристика, застосування у процесі вивчення хімії в школі).
50. Діагностування результатів навчання як інтегроване поняття (сутність, основні функції, принципи).
51. Види, форми, методи, засоби контролю у процесі навчання хімії в школі.
52. Оцінювання результатів навчально-пізнавальної діяльності учнів.
53. Форми організації навчання (сутність, класифікація, різновиди).
54. Урок як основна форма організації навчання (сутність, особливості, типи, структура, вимоги до організації).
55. Підготовка педагога до проведення уроку хімії, варіативність застосування методів, прийомів і засобів навчання.
56. Психолого-педагогічний аналіз уроку (на прикладі за фахом).
57. Сучасні педагогічні технології навчання.
58. Міжпредметні зв'язки як дидактична проблема. Особливості впровадження педагогічної технології реалізації міжпредметних зв'язків у процесі вивчення хімії в закладах загальної середньої освіти.
59. Виховання як педагогічна категорія. Головні принципи виховання.
60. Процес виховання (сутність, структура, етапи, закономірності).
61. Зміст виховання. Пріоритетні напрями сучасного українського виховання.
62. Українська етнопедагогіка — основа системи національного виховання.
63. Концепції та моделі виховання.
64. Самовиховання (його сутність, структура, умови, етапи, прийоми).
65. Перевиховання (його сутність, функції, етапи, принципи).
66. Екологічна освіта і виховання в сучасній школі.
67. Валеологічна освіта і виховання в сучасній школі.
68. Методи, засоби, технології виховання.
69. Організаційні форми виховної роботи, їхня класифікація.
70. Позакласна виховна робота. Колективні творчі справи.
71. Поняття про групи. Види груп. Взаємодія в групі. Сумісність людей.

72. Колектив (поняття, види, функції, стадії розвитку).
73. Взаємини особистості і колективу. Роль і статус особистості. Лідери.
74. Класний керівник, його функції, напрями і форми роботи.
75. Традиції, провідні напрями родинно-сімейного виховання в Україні.
76. Значення церкви у вихованні учнівської молоді.
77. Взаємодія школи, сім'ї та громад у вихованні учнівської молоді.
78. Українські дитячі та молодіжні організації.
79. Виховний процес у закладах позашкільної освіти.
80. Розв'язування педагогічних задач і ситуацій.

